

Hovedplan for avløp og vannmiljø 2009-2018

Brønnøy kommune

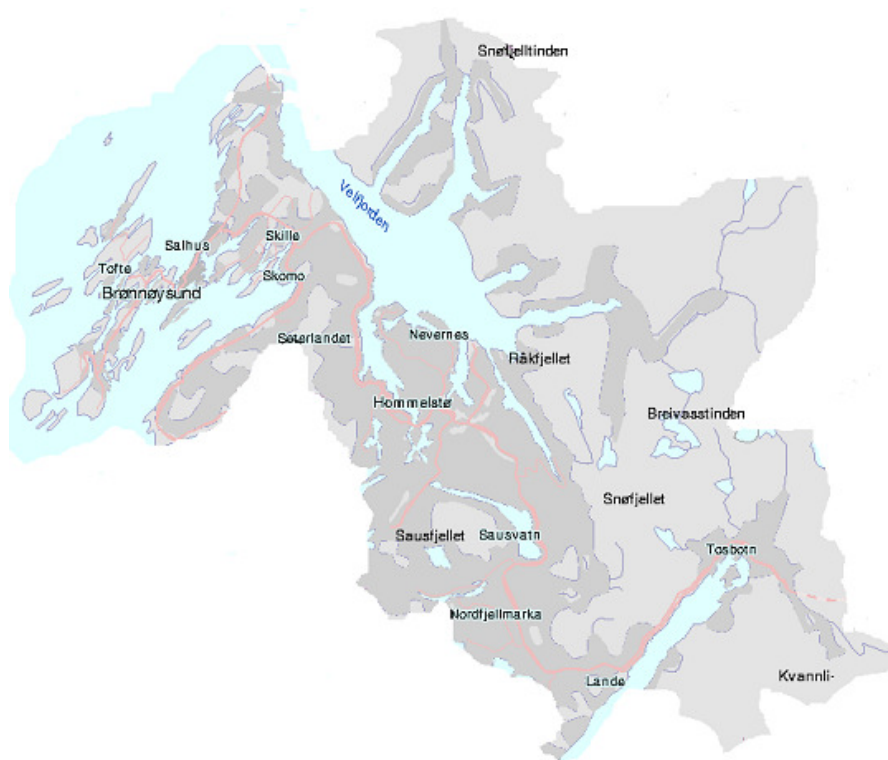
14.05.2009

Innholdsfortegnelse

1. Innledning	2
2. Hva er hovedplan for avløp og vannmiljø?	3
3. Rammebetingelser	4
4. Tilstands- og situasjonsbeskrivelse	5
4. Målsetting	7
4.1 Forhold til våre kunder	7
4.2 Mål for vannforekomster i Brønnøy kommune	7
4.3 Kommunale kvalitetskrav	8
4.4 Effektivitet og utvikling	11
4.5 Økonomi	12
VEDLEGG	
Økonomisk sammenstilling av planlagte tiltak	13

Figur 1: Brønnøy kommune.

1. Innledning

Hovedplan for avløp og vannmiljø gjelder for perioden 2009 – 2018. Dette er en revidert utgave av forrige *hovedplan avløp*. Brønnøy kommune har gjennomført revisjonsarbeidet i løpet av 2007/2009, med bistand fra Rambøll Norge AS. Dette dokumentet bygger på *Aktivitetsrapport avløp 2009-2018*, og er en sammenfatning av elementene i aktivitetsrapporten. Aktivitetsrapporten er utarbeidet i forkant av hovedplanen og omhandler avløpsforholdene i kommunen på et mer detaljert nivå.

Første utgave av *hovedplan avløp* ble ferdigstilt på midten av 1990-tallet. I 2002 forelå en revidert utgave for perioden 2002 – 2006. Det er denne planen som nå er videreført og oppdatert.

Under revisjonsarbeidet er det innhentet opplysninger om nåværende status på avløpsforholdene i kommunen.

Hovedplanen sammenstiller kommunens mål for avløpsvirksomheten og knytter målene til tiltak som skal gjennomføres i planperioden.

Målsettingen for avløpsvirksomheten er inndelt i overordnede mål, hovedmål og delmål. Ulike tiltak vil tjene disse målsettingene. Tiltakene er omtalt under de respektive delmål, med underbygging av konsekvens for det aktuelle delmålet.

2. Hva er hovedplan for avløp og vannmiljø?

Det kommunale plansystemet

Kommuneplanen er det øverste ledd i det kommunale plansystemet og skal tas opp til vurdering i hver kommunestyreperiode. Kommuneplanen rulleres vanligvis hvert fjerde år.

Økonomiplanen er kommuneplanens handlingsprogram for virksomheten i de enkelte sektorene. Planen gjelder for fire år og rulleres årlig. Årsbudsjett utarbeides årlig – der oppgavene fra økonomi- og kommuneplanen brytes ned til et mer detaljert nivå.

Andre planer og utredninger skal forholde seg til de forutsetninger og føringer som er lagt i kommuneplanen. Samtidig danner de det faglige grunnlaget for kommende rulling av kommuneplanen. Hovedplan for avløp og vannmiljø er en slik plan, og utarbeides som en kommunedelplan. Denne rulleres med jevne mellomrom.

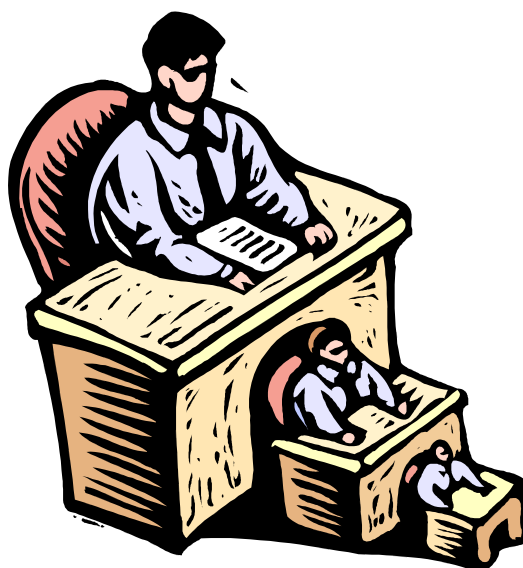
Oppbygging av hovedplan for avløp og vannmiljø

Hovedplan for avløp og vannmiljø er som nevnt en del av kommuneplanen. Den er den overordnede plan for hele avløpsvirksomheten i kommunen. Planen viser sammenhengen mellom målsetting, tiltak og kostnader, hvor hovedformålet er å håndtere avløpet i henhold til krav gitt i lover og forskrifter. Videre er planen et politisk styringsverktøy, og det er retningsgivende for arbeidet innen avløpssektoren. Alle kommunale avløpsanlegg innbefattes i planen.

Planen er inndelt i hovedavsnitt. Først gis en oversikt over rammebetingelser som regulerer avløpshåndteringen. Deretter gis en

gjennomgang av målsettingen i planperioden, med tilhørende tiltak for nå de mål som er satt.

Status på dagens avløpssituasjon er et viktig grunnlag for neste planperiodes målsetting. Avviket mellom mål og status setter rammer for hvilke tiltak som skal utføres i planperioden og hvordan disse skal prioriteres.

3. Rammebetingelser

Lovgrunnlag for avløp og vannmiljø

Følgende sentrale lover og forskrifter er lagt til grunn for hovedplanarbeidet:

- *Rammedirektivet for vann, Direktiv 2000/60/EC.*
- *Avløpsdirektivet. Rensing av avløpsvann fra byområder, Direktiv 91/271/EEC.*
- *Forurensningsloven, med tilhørende forskrifter:*
  - *Forurensningsforskriften*
  - *Forskrift om gjødselsvarer mv. av organisk opphav*

Nedenfor gis disse en nærmere kommentar.

Rammedirektivet for vann

Norge har gjennom EØS-avtalen forpliktet seg til å implementere EU-regler slik som *rammedirektivet for vann*. Formålet med direktivet er å sikre en god miljøtilstand i både vassdrag, grunnvann og i kystnære områder. Direktivet skal sørge for at tilstanden til akvatiske økosystemer sikres og forbedres, og skal fremme bærekraftig bruk av vannressurser.

Forskrift om rammer for vannforvaltningen gir føringer for hvordan en skal sikre helhetlig beskyttelse og bærekraftig bruk av vannforekomstene. Forskriften peker blant annet på utarbeidelse og vedtak av regionale forvaltningsplaner med tilhørende tiltaksplaner. Forskriften fastslår at miljømål for overflatevann innebærer at overflatevann skal beskyttes mot forringelse, og det skal forbedres og gjenopprettes i henhold til at vannforekomstene skal ha minst *god* økologisk og kjemisk tilstand.

Det skal gjennomføres nødvendige tiltak med sikte på gradvis reduksjon i forurensning, og med sikte på stans i utslipp av prioriterte stoffer til vann. Landet deles inn i

vannregioner, og vannregionmyndigheten i hver region skal opprette et vannregionutvalg der blant annet kommunen er representert.

Vannregionmyndigheten sammen med vannregionutvalg skal utarbeide miljømål og tiltaksprogram for den enkelte vannforekomst og en forvaltningsplan for vannregionen.

Avløpsdirektivet

Avløpsdirektivet slår fast at det må finnes avløpsnett for avløpsvann ved all tettbebyggelse. Det stilles krav til rensing av avløp etter resipientens følsomhet.

Forurensningsloven

Av norske lover er det lov av 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall som er den mest sentrale loven for avløpsvirksomheten. Loven slår fast at ingen har lov til å forurense med mindre det har blitt gitt tillatelse fra forurensningsmyndighetene eller at det er gitt generelt unntak fra loven. Lovens §81 fastslår at kommunene har forurensningsmyndighet for tettbebyggelser med samlet utslipp mindre enn 10 000 pe.

Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften) tar blant annet for seg beskyttelse av miljøet mot uheldige virkninger av avløpsvann. Forskriften gir føringer for blant annet rapportering til myndighet, utforming og drift av avløpsnett og renseanlegg, prøvetaking og analyse av prøvene for spesifikke parametere, og utslipp til eventuell sårbar resipient. Bestemmelser om kommunale vann- og avløpsgebyrer inngår også i forurensningsforskriften

Kvalitetskrav til slam fra renseanlegg og disponering av slam, reguleres av forskrift om gjødselvarer mv. av organisk opphav.

For øvrig nevnes at hele avløpsvirksomheten er underlagt forskrift om systematisk helse-, miljø og sikkerhetsarbeid i virksomheten (internkontrollforskriften).

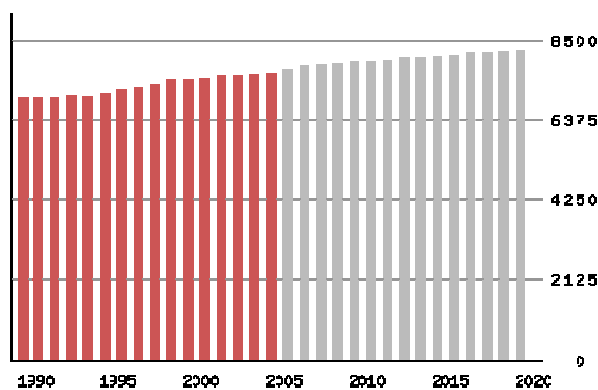

4. Tilstands- og situasjonsbeskrivelse

Befolkning

Folketallet i Brønnøy kommune er pr. 01.01.09 (SSB) 7597 personer. Av disse bor 4474 i tettstedet Bønnøysund, mens resten (3123) bor fordelt på mindre tettsteder/spredt bebyggelse i kommunen.

Statistisk sentralbyrå har estimert den fremtidige befolkningsveksten i Brønnøy. Ut fra denne kan man konkludere med at kommunen vil ha en årlig positiv befolkningsøkning på i størrelsesorden 5,5 %.

Digram 1: befolkningsutvikling i Brønnøy, 1990 - 2020 (SSB)

Avløpssoner og tilknytninger

Kommunen er inndelt i ulike avløpssoner med avløpsutslipp til ulike vannforekomster (resipienter). Det er bare områder som har utslipp over en viss størrelse som er definert som avløpssoner. Totalt er det 40 slike soner i kommunen. Disse er fordelt med 13 i Brønnøysund m/omegn og 27 spredt rundt i kommunen. Innenfor sonegrensene bor ca 82% av kommunens befolkning.

Avløpsutslipp og renseanlegg

Alle større utslipp skjer til Brønnøysundet med antatt gode utskiftingsforhold i vannmassene. Utslippene fordeles på 4 kommunale hovedutslipp og flere mindre utslipp.

Hovedutslippene skjer etter passende rensing (silanlegg). Silgods (avløpssøppel) og slampartikler > 0,8 – 1,0 mm tas ut av vannet.

Mindre utslipp skjer i hovedsak etter å ha passert en slamavskiller. Slamavskillere holder igjen større partikulært materiale (slam og avløpssøppel).

Avløpssektoren i Brønnøy kommune har ansvar for drift av totalt:

- 4 stk silanlegg
- 23 stk slamavskillere

Håndtering av silgods og slam

Silgods fra silanleggene blir fraktet til behandling på Tverrøya. Her rankekomposteres massen til det er tilstrekkelig kompostert og hygienisert.

I samarbeid med nabokommunene Sømna, Vega og Vevelstad, har kommunen avtale om slamtømming med Namdal Tankrens AS, Grong. Avtalen omfatter tømming, transport til- og behandling av slammet på Grong. Slammet komposteres og gjenvinnes som plenjord.

Ledningsanlegg og pumpestasjoner

Brønnøy kommune har mange mil med avløpsledninger liggende nedgravd. Alder og tilstand varierer. Eldste fungerende ledningsanlegg i Brønnøysund sentrum ble etablert tidlig på 1900-tallet. Majoriteten av de avløpsledninger som ble etablert frem til 1980-tallet, er fellesledninger. Det vil si at spillvann og overvann transporteres i samme rør. Etter dette ble nytt ledningsanlegg i hovedsak etablert etter separatsystemprinsippet. Det vil

si at spillvann og overvann transporteres i adskilte rørsystem. I dag sanneres gjerne gamle fellesledninger til fordel for nytt separat ledningsanlegg.

Avløpssektoren har i dag ansvar for drift av 50 avløpspumpestasjoner i kommunen. 75% av disse er etablert rundt omkring i Brønnøysund tettsted. Pumpestasjonene sørger blant annet for at avløpsvannet videreføres til renseanleggene.

Vannkvalitetsundersøkelse

I 2001 ble det gjennomført omfattende vannkvalitetsmålinger i aktuelle resipienter som mottar forurenset utslipp fra kommunalt avløp. I hovedsak viste analyseresultatene at tilstanden i de ulike resipientene ligger i tilstandsklasse I (meget god) – II (god) i følge SFT's klassifiseringssystem. Enkelte unntak ble registrert – avhengig av parametre som ble målt.

Det er ikke utført nye målinger i perioden etter dette. Det er rimelig grunn til å anta at forholdene ikke har endret seg vesentlig siden målingene ble gjort.

4. Målsetting

Brønnøy kommunes hovedmål for avløpsvirksomheten sammenfattes som følger:

- **Hovedmålet for avløpsvirksomheten er å unngå at forurensning, miljøskade og sjenerende forhold oppstår som følge av avløps- og overvannshåndteringen.**

I tilknytning til hovedmålet fastsettes flere delmål. Disse omhandler blant annet forhold som kunderelasjoner, ledningsanlegg, pumpestasjoner, renseanlegg og vannforekomster.

Delmål sammen med kvalitetskrav som stilles til avløpshåndtering generelt i kommunen, samt de tiltak som til enhver tid er under planlegging eller utførelse, gir grunnlag for måling av resultater. Resultatene vil da kunne stadfeste status i forhold til hovedmålsetting.

Avvik i forhold til hovedmålsetting vil være grunnlag for utarbeidelse av handlingsplaner, som igjen vil være grunnlag for planlegging og utførelse av nye tiltak.

Delmål, kvalitetskrav og tiltak beskrives videre nedenfor.

4.1 Forholdet til våre kunder

Det er viktig for Brønnøy kommune at kundene er fornøyde med den standard på avløpstjenester som leveres. I dette ligger også kundeservice, det vil si den gjensidige kommunikasjon mellom kommunen som leverandør og kunden som mottaker.

Våre kunder er:

- Abonentene (brukerne av avløps-systemet)
- Næringslivet
- Interesseorganisasjoner
- Andre som har behov for informasjon og veiledning i avløpsspørsmål

For å kunne gi den rette servicen, kreves blant annet:

- Gode interne rutiner
- Gode informasjonssystemer
- Nok personell med rett kompetanse
- Hensiktsmessig organisasjon med effektive rammevilkår

Kundene forventer at avløpsanleggene fungerer til enhver tid. Videre forventes at vannforekomstene er attraktive for dyreliv, aktiviteter som bading, fiske og båtliv, samt opplevelser generelt.

Brønnøy kommune har dataverktøy for å registrere ledningsanlegg, pumpestasjoner og renseanlegg, samt å samkjøre meldinger fra abonnenter og meldinger fra driften (GEMINI-va/GEMINI-melding). Gjennom dette systemet blir alle meldinger registrert og loggført. Meldinger fra publikum kan raskt behandles av driften. Dataverktøyet er i tillegg tilgjengelig for servicetorget, slik at servicepersonellet til enhver tid er oppdatert om hendelser og kan svare abonnentene ved henvendelser.

Informasjon om avløpsvirksomheten og dens organisasjon er utlagt på kommunens hjemmesider.

Delmål for kundeforholdet kan oppsummeres i følgende punkter:

- **Kundene skal få fullverdige avløpstjenester og god service**
- **Informasjon om ledningsnett, tekniske anlegg, rense- og utslippsforhold, gebyrer og om avløpsvirksomheten generelt, skal være tilgjengelig for kunder som trenger dette**
- **Plangodkjenning og kontroll skal foregå i samsvar med fastsatte normer og regelverk**

TILTAK:

- Kommunens vakttelefon har ukeberedskap.
- Bruk av ledningskartverket (GEMINI-va) og meldingssystemet (GEMINI-melding) skal videreutvikles.
- Alle klager og meldinger skal registreres, behandles og statistikkføres.
- Det utarbeides effektive rutiner og systemer for informasjon til våre kunder og rapportering til våre tilsynsmyndigheter.

4.2 Mål for vannforekomster i Brønnøy Kommune - miljømål

Brønnøy kommune har som delmål at vannforekomster i kommunen skal tilstrebes beste vannkvalitetsklasse, det vil si tilstandsklasse 1 i henhold til SFT's klassifiseringssystem.

SFT (Statens forurensningstilsyn) foreslår en prosess, inndelt i fire faser, for fastsettelse av dette miljømålet. Grunnen er at målene må være realistiske: De fire fasene er som følger:

Fase 1. Kartlegge status og fastsetting av foreløpige miljømål.

Fase 2. Vurdering av mulige tiltak og kostnader.

Fase 3. Fastsetting av endelig miljømål og handlingsprogram.

Fase 4. Resultatkontroll.

Fase 1 Fastsetting av foreløpige miljømål for vannforekomster

For å nå hovedmålsettingen, fastsettes foreløpige miljømål for vannforekomster som mottar kommunalt avløp som følger:

Sjøresipienter:

Generelt skal det tilstrebes beste vannkvalitetsklasse, dvs tilstandsklasse 1 (i hht. SFT's klassifiseringssystem) for alle sjøresipienter.

Dette omfatter Brønnøysundet og de øvrige lokalitetene for sjøutslipp i kommunen.

Ferskvannsresipienter:

Generelt skal det tilstrebes beste vannkvalitetsklasse, dvs tilstandsklasse 1 (i hht. SFT's klassifiseringssystem) for alle ferskvannsresipienter.

Aktuelle steder er Sausvassdraget, Strengvassdraget og Opsjøen.

Generelt bør vannkvalitetsmålet sees i forhold til aktuelle brukerinteresser samt hvilken naturtilstand man kan forvente i aktuelle resipienter.

Fase 2 Vurdering av mulige tiltak og kostnader

Vannkvalitetsundersøkelsen i 2001 har vist at tilstanden i vannforekomstene er gode, og at vannforekomstene er egnet for definerte bruksområder.

Det forekommer noen mindre avvik. Nødvendige tiltak må sees i sammenheng med aktuelle renskrav samt behov for tiltak på avløpsnett.

Fase 3 Fastsetting av endelig miljømål og handlingsprogram

Endelige miljømål forutsettes å bli i tråd med de foreløpige miljømålene. I handlingsprogrammet fastsettes de aktuelle tiltakene som avløpssektoren skal bidra med for å bedre/opprettholde miljøkvaliteten i vannforekomstene.

Fase 4 Resultatkontroll

Resultatkontroll vil omfatte oppfølging av utslippstillatelse, rapportering og oppfølgende vannkvalitetsundersøkelser.

Oppfølgende vannkvalitetsundersøkelser vil gi svar på om eventuelt gjennomførte tiltak har gitt ønsket resultat i forhold til målsetting.

TILTAK:

- Til enhver tid sørge for å ha kontroll på- og oversikt over tilstand og funksjon på kommunens VA-anlegg.
- Foreta nødvendig utslippskontroll og analysere på nødvendige utslipp-parametre.
- Planlegge og utføre tiltak på VA-systemet der dette er formålstjenelig.
- Foreta stikkprøver i aktuelle resipienter, for å måle på aktuelle parametre opp mot SFT's tilstandsklassifiseringssystem.

4.3 Kommunale kvalitetskrav

For å nå hovedmålsettingen og mål for vannforekomster, må kommunen som forurensningsmyndighet og anleggseier, stille kvalitetskrav til kommunale avløpsanlegg,

bebyggelse med separate avløpsanlegg, landbruk, industri og bedrifter:

Kommunale avløpsanlegg

Følgende kvalitetskrav stiller kommunen til egne avløpsanlegg:

1. Det tillates ikke utslipp til sårbare eller meget sårbare resipienter.
2. Det tillates under normal drift, ikke utslipp av kloakkvann til øvrige lokale resipienter. Dette inkluderer dammer, bekker og grunnvannsmagasin.
3. Tilknytningen til offentlig nett i tettbygd strøk skal være høyere enn 90%.
4. Driftsstans i pumpestasjoner, kloakkstopp eller andre hendelser hvor det skjer utslipp, skal ikke være av slik varighet at dette medfører uheldige konsekvenser for miljøet.
5. Ingen overløp skal slippe ut mer enn 10 % av spillvannsproduksjonen i eget nedslagsfelt. Flytestoffer skal holdes tilbake.
6. Overløp på ledningsnett eller ved renseanlegg og pumpestasjoner, skal maksimalt ha tette hovedutløp (dvs. ledning med videreført vann) 1 gang pr. år.
7. Ingen pumpestasjon skal være ute av drift mer enn 24 timer i strekk etter at melding om driftsstans er mottatt.
8. Sjenerende lukt bør ikke forekomme fra det offentlige nett.
9. Oversvømmelse av privat eiendom skal ikke forekomme uten ved regn som opptrer sjeldnere enn hvert 10 år.
10. Avløpssystemet skal være tilgjengelig minst 99% av året, og sammenhengende avbrudd for den enkelte abonnent skal ikke være lenger enn 24 timer.
11. Feil på transportsystemet som medfører utslipp av råkloakk skal være rettet senest 24 timer etter at feilen er varslet.
12. Transportsystemets standard skal være slik at det oppfyller de alminnelige funksjonskrav med hensyn på Kapasitet, Styrke, Tetthet, Motstandsdyktighet og Selvreising.
13. Anleggsdeler med unormalt høye driftsutgifter skal vurderes fornyet gjennom teknisk/økonomiske analyser.
14. Drift av avløpsanleggene samt driftsorganisering skal skje på en samfunnsmessig effektiv måte.
15. Tilførsel av uønsket avfall til avløpsnett skal i størst mulig grad begrenses.

TILTAK:

- Planlegge og utføre nye ledningsanlegg, samt saneringstiltak på eks. ledningsanlegg.
- Planlegge og utføre nye anlegg, samt tiltak på eks. tekniske installasjoner, der dette er formålstjenelig.
- Utarbeide nye-, samt revidere eks. beredskapsplaner i tilfelle drifts-avbrudd, slik at krav og målsetninger kan oppfylles.

Bebyggelse med separate avløpsanlegg

For å nå de overordnede målsetningene, kreves at separate avløpsanlegg med utslipp mindre enn 50 pe, etterlever kap. 12 i Forurensningsforskriften. Herunder presiseres:

1. Løsninger for husholdningsavløp fra bebyggelse med separate avløpsanlegg, skal tilfredsstillende rensekrav i henhold til forskriftens §12-8, 12-9.
2. Dokumentasjon av anlegg og rensegrad skal være i henhold til forskriftens §12-10.
3. Bebyggelse med slamavskillere skal være underlagt kommunal slamtømmeordning.
4. Der det er mulig, skal gråvann fra slamavskillere i spredt bebyggelse, ledes til et samlet utslipp.
5. Ved planlegging/etablering av flere nye tomter der det ikke finnes kommunal avløpsledning, skal det etableres felles avløpssystem/lages en plan for avløpsløsning for nye eiendommer og om mulig samordne med eksisterende utslipp

Industri

For å nå de overordnede målsetningene, har kommunen definert følgende kvalitetskrav vedrørende sitt engasjement og påvirkning ovenfor industri:

1. Bedriftenes sanitæravløp skal behandles i renseanlegg før utslipp til resipient.
2. Prosessavløp skal ivaretas i hht. offentlige pålegg og tillatelser.

Bedrifter

For å nå de overordnede målsetningene, har kommunen definert følgende kvalitetskrav vedrørende sitt engasjement og påvirkning ovenfor bedrifter:

1. Bedrifter som slipper ut vegetabilsk eller animalsk fett i sitt avløpsvann skal ha montert fettavskillere før tilkobling til kommunalt nett. Dette gjelder også eksisterende tilkoblinger.
2. Bedrifter som slipper ut oljeholdig avløpsvann, skal ha montert oljeavskillere før tilkobling til kommunalt nett. Dette gjelder også eksisterende tilkoblinger.

Kommunen vil gjennomføre en nærmere registrering av hvilke bedrifter som har olje-/fettavskillere eller som burde hatt slik avskillere. Det gjennomføres en nærmere tilstandskontroll av avskillere og innføres avtaler om tømning av disse. For nærmere opplysninger vises det til NORVAR/NKF's VA-miljøblad nr. 23-1997.

Landbruk

For å nå de overordnede målsetningene, har kommunen definert følgende kvalitetskrav vedrørende sitt engasjement og påvirkning ovenfor landbruket:

1. Kommunen skal gjennom oppfølging og veiledning bidra til at utslipp til resipienter som følge av jordbruk skal begrenses gjennom drift i henhold til generelle krav, retningslinjer og avtaler.

TILTAK:

- Utøve kontroll, pålegge, samt veilede slik at kravene etterleveres.

4.4 Effektivitet og utvikling

Organisering

Planen skal være koordinert med den øvrige kommunale planleggingen. Organisasjonen skal være tilpasset de oppgaver og føringen som er gitt gjennom vedtak, lover og retningslinjer pålegger, slik at oppgaver utføres på en forsvarlig og effektiv måte.

Avløpssektoren inngår som en del av drifts-avdelingen for vei, vann og avløp i Virksomhetsområde Teknisk. Virksomhetslederen har ansvar for investering og drift av veg, vann og avløp.

Underlagt virksomhetslederen er det en driftsenhet for vann og avløp ledet av en oppsynsmann. Enheten har følgende bemanning:

- 1 Oppsynsmann
- 1 Formann
- 6,5 Fagarbeidere

Enheten ivaretar driftsoppgaver innenfor vann- og avløpssektoren. I tillegg ivaretar enheten de fleste utbyggingsoppgaver på vann- og avløpssektoren. Noen få utbyggingsoppgaver settes ut på anbud.

Kommunen har etablert ukeberedskap på vakttelefonen, hvor 2 mann er disponibel. Det er per i dag overvåking med alarmoverføringer på alle silanlegg og flere avløpspumpestasjoner.

Erfaringer så langt har vist at dette er en kostnadseffektiv drift, i tillegg til at eget mannskap i større grad bygger opp egen kompetanse om tilstand og drift av forsyningssystemet.

Administrativt

Det er i dag økt fokus på dokumentasjon av aktiviteter. Internkontrollsystem, HMS-arbeide

og rapportering til offentlige instanser er eksempler på ytre krav som styrer hverdagen.

Internt og eksternt skal aktivitet og ressursbruk dokumenteres og forsvares.

Ideelt sett kan dette sammenfattes i eget kvalitetssystem. Teknisk administrasjon vil fortsatt jobbe for å effektivisere og forbedre eget kvalitetssystem for å gjøre den daglige driften mer målrettet.

I dette ligger også en fortløpende vurdering av eget kompetansebehov og etterutdanning av personell på områder driften finner det praktisk og økonomisk hensiktsmessig å ha kunnskap i eget hus.

Driftsassistanse

Brønnøy kommune er medlem av Helgeland Driftsassistanse VA (HEVA). Som er et interkommunalt samarbeid på vann- og avløpssektoren mellom alle 18 kommunene på Helgeland og Nordland Fylkeskommune. Forumet benyttes for erfaringsutveksling samt at det arrangeres seminar og kurs innen fagområdet.

TILTAK:

- Organisasjonen skal være tilpasset de aktuelle arbeidsoppgaver som skal løses.
- Delegert ansvar og myndighet innenfor klare rammere skal gi den enkelte mulighet til å utvikle seg gjennom utfordrende og utviklende oppgaver.
- Internkontrollsystemet skal benyttes i kvalitetssikringen av tjenestene og generelt for å opprettholde høy og riktig sikkerhet på arbeidsplassene og et godt arbeidsmiljø.
- Ny teknologi, skal utnyttes for å forbedre tjenestene og redusere kostnader og skader.

- EDB-basert registreringssystem og driftsovervåking skal videreutvikles og brukes aktivt i forhold til styring av aktiviteten.
- Det gjøres en årlig vurdering av behov for etterutdanning av personell på driften. På bakgrunn av vurderingen settes opp en plan for kurs og videreutdannelse.

4.5 Økonomi

I Forurensingsforskriftens §11-1. *Rammen for gebyrene*, heter det:

“Vann- og avløpsgebyrer fastsatt i medhold av lov 31. mai 1974 nr. 17 om kommunale vass- og kloakkavgifter, skal ikke overstige kommunens nødvendige kostnader på henholdsvis vann- og avløpssektoren.”

Kommunal håndtering av spillvann er en tjenesteytende virksomhet som påfører kommunen betydelige investerings- og driftskostnader. Avgiftsgrunnlaget for avløpssektoren er det samlede beløp kommunen maksimalt kan kreve inn i form av avgifter. Dette beløpet skal tilsvare kommunens faktiske kostnader for sektoren. Det skal også tas hensyn til fremtidige investeringer i planperioden.

Avløpssektorens driftskostnader er pr. 2009 budsjettert med kr. 6,2 mill. Sammen med planlagte og allerede foretatte investeringer, gir dette en årskostnad for drift og kapital på i størrelsesorden 8,9 mill.

Kommunens driftskostnader har øket noe de senere år grunnet drift av nyetablerte avløpsanlegg. Driftskostnadene vil fortsette å øke grunnet drift av nye investeringer i denne planperioden.

I etterfølgende vedlegg er de skisserte tiltakene vist, samt økonomiske konsekvenser av dette.

TILTAK:

- Avgifter skal - innen lovlig og sosialt forsvarlige rammer – gi dekning for kommunens utgifter til anlegg, drift og vedlikehold av de kommunale avløpsanlegg.
- Prioritering og gjennomføring av utbyggingstiltak innen avløpssektoren skal skje på forsvarlig planmessig og økonomisk grunnlag

VEDLEGG

Økonomisk sammenstilling av planlagte tiltak

Generelt

For kapitalkostnadsberegning, er det benyttet en kalkulasjonsrente på 5,5 %. Denne renten fremkommer ved å benytte Norges Banks 3-årsrente på obligasjoner, pluss en prosent. Dette iht. retningslinjer gitt i Kostra.

For driftskostnader er det lagt inn en prosentvis økning på 3 prosent pr. år. Dette representerer økte oppgaver og aktiviteter.

Etterfølgende tabell viser de skisserte tiltakene i planperioden, innenfor de aktuelle avløpssoner, med tilhørende kostnader og gjennomføringsår.

AVLØPSSONE	TILTAK	INVEST.- ÅR	INVEST.- KOSTNAD
Dundasjordet Silanlegg	Sanering av avløp fra Brønnøy sentralskole (videreført fra forrige planperiode).	2012	1 030 000,-
	Etablere ny overløpsledning fra Urstabbveien PST til Sundet.	2014	520 000,-
	Oppgradere Urstabbveien PST, slik at denne får nok kapasitet.	2013	120 000,-
	Etablere separatanlegg i Salhusletta (Høylandet bil, Bakeriet, YIT, Vikrem), samt drenerer området i staren av Gårdsøyveien (bak Felleskjøpet – foran Rikets sal).	2012	1 570 000,-
	Ombygging av avløpspumpestasjoner. Etablering av tørroppstilte pumper (8 stk – å kr. 120 000,-).	2009-18	960 000,-(*)
Jektskipperveien	Overføring til Dundasjordet ved pumping i sjøledning til Salhusberget.	2010	820 000,-
	Sanering og etablering av separatsystem for området.	2011	1 410 000,-
Blomstervika Silanlegg	Tilknytning av 2-3 stk boliger ved Tomaslendinga til kommunalt nett (tidl. Sone 3B) – etablering miniPST.	2018	370 000,-
	Tilknytning av inntil 12 enkelthus til kommunalt nett, som har private løsninger i dag (investeringskostnad grovt estimert. Vurderes i tillegg i forbindelse med årlige saneringstiltak)	2018	600 000,-
	Ombygging av avløpspumpestasjoner. Etablering av tørroppstilte pumper (2 stk – å kr 120 000,-).	2009-18	240 000,- (*)
Lille Brønnøa Silanlegg	Etablere pumpestasjon.	2009	500 000,-
	Ombygging av avløpspumpestasjoner . Etablering av tørroppstilte pumper (7 stk – å kr 120 000,-).	2009-18	840 000,- (*)
Tautra Silanlegg	Ombygging av avløpspumpestasjoner. Etablering av tørroppstilte pumper (1 stk).	2009-18	120 000,- (*)
Røsslyngveien	Etablere miniPST som erstatning for 3 stk slamavskillere. Overføring av spillvann til eks. AF225.	2015	500 000,-
Laukholmen midtre	Etablering av avskjærende ledning for tilførsel til eks. slamavskillere for 4 stk boliger (sone Laukholmen søndre). Tiltaket er videreført fra forrige planperiode.	2016	600 000,-
Laukholmen søndre	Ingen		

AVLØPS-SONE (forts.)	TILTAK	INVEST.-ÅR	INVEST.-KOSTNAD
Tyvika	Etablering av pumpestn og slamavskiller på Klubbøya, samt p.ledning.	2010	1 490 000,-
Toft	Oppgradering slamavskiller.	2011	500 000,-
Skomo	Ingen		
Nevernes	Tilknytning av 2-3 boliger med enkeltutslipp (investeringskostnad grovt estimert. Vurderes i tillegg i forbindelse med årlige saneringstiltak).	2017	300 000,-
Pellebyen	Etablering av ny slamavskiller.	2009	130 000,-
Generelle saneringstiltak og ombygging av avløpspumpestasjoner			
	Ombygging av avløpspumpestasjoner. Etablering av tørroppstilte pumper (6 stk) – fordelt på flere soner.	2009-18	720 000,- (*)
	Saneringstiltak VA generelt (årlige midler) á kr. 300.000,-	2009-18	3 000 000,-(*)
SUM	TILTAK AVLØP		16 340 000,-
	Lånefinansierte tiltak		10 460 000,-
	Årlig budsjetterte tiltak	(*)	5 880 000,-

Tabell 1: Planlagte tiltak og investeringer i planperioden

(*) Sanerings- og renoveringstiltak foreslås gjennomført årlig i perioden 2009-2018, og vil ikke være lånefinansiert.

Kostnader

Kostnadssammenstillingen i tabell 2 nedenfor, viser utviklingen av kapital- og driftskostnader, samt avgiftsgrunnlaget (utgifter) i planperioden. For driftskostnadene er det lagt inn 3 % årlig økning knyttet til økt aktivitet. Besparelser er reduserte utgifter ved sanering, rehabilitering og etablering av nye anlegg.

ÅR	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Kapitalkostnad	2 680	2 719	2 831	2 900	2 896	2 821	2 766	2 460	2 288	2 236
Driftskostnad	6 240	6 438	6 694	6 895	7 102	7 315	7 535	7 772	8 005	8 245
Besparelser	-7	-14	-50	-88	-116	-123	-131	-138	-138	-138
Utgifter	8 912	9 143	9 476	9 707	9 882	10 013	10 170	10 094	10 155	10 343

Tabell 2: Kostnadssammenstilling. Alle summer oppgitt i 1000 kr.

Gebyrnivå

Aktiviteten skal være fullfinansiert av avløpsgebyret. De planlagte investeringene i planperioden, vil medføre gebyrøkninger. Det er foreslått følgende årlige gebyrøkninger (jmfør tabell 3):

ÅR	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Prosentvis økning	-	8	4	4	4	2	2	2	2	2

Tabell 3: Gebyrøkning (%).

Gebyrnivået økes med 8% i 2010. I perioden 2011 – 2013 økes gebyret med 4%, mens i resten av planperioden økes gebyret med 2%.

Inntekter

Det anslått en økning i abonnemeter på 10 enheter i året. Videre er det beregnet en balanse mellom utgifter (avgiftsgrunnlaget) og inntekter ved å beholde dagens gebyrnivå. Det vil gi et betydelig årlig underskudd i avløpssektoren i planperioden dersom dagens gebyrnivå beholdes. Det foreslås derfor at avløpsgebyret økes prosentvis som vist i tabell 3 (over). Nedenfor (tabell 4) vises forholdet mellom inntekt med- og uten gebyrøkning:

ÅR	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Inntekt uten gebyrøkning	8 225	8 250	8 275	8 300	8 325	8 350	8 375	8 325	8 350	8 375
Inntekt med gebyrøkning	8225	8 858	9 211	9 578	9 958	10 168	10 381	10 523	10 744	10 969

Tabell 4: Inntekt med- og uten gebyrøkning. Alle summer oppgitt i 1000 kr.

Balanse

Fullfinansiering av avløpssektoren krever at **Utgifter** og **Inntekter** er like. Balansen mellom utgift (avgiftsgrunnlaget) og inntekt med gebyrøkning, vises i tabell 5 (under):

ÅR	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Balanse	687	285	264	129	-76	-155	-211	-429	-589	-626

Tabell 5: Balanse. Alle summer oppgitt i 1000 kr

Tabellen viser et underskudd i 2009, samt noe underskudd i 2010, 2011 og 2012. Fra og med 2013 viser tabellen overskudd. Balanse vil bli justert i forbindelse årlig budsjettbehandling. Overskudd i siste del av planperioden, forventes redusert, fordi det vil være behov for oppgradering av blant annet edb-utstyr og maskiner – noe det pr. dags dato er vanskelig å budsjettere. Avvik i forutsetninger kan justeres i forbindelse med årlige budsjett-/økonomiplanbehandlingene.